

ชื่อวิจัย ความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล
ในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล
ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี
Nursing Students' Expectation and Reality Towards Nursing Teachers in
Ward Practice of Principles and Techniques in Nursing Practicum of the 18th
Class, the Second Year students, Boromarajonnan College of Nursing,
Udon Thani

ผู้วิจัย นางนิลอุบล แก้วอินทร์ และ นางพรปวีณ์ หงษ์ประสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี และศึกษาสาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง จำนวน 91 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติ และเป็นแบบสอบถามที่ประเมินจากองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1. ด้านเตรียมก่อนฝึก 2. ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ 3. ด้านความรู้ความสามารถ 4. ด้านบูรณาการ 5. ด้านความไว้วางใจ 6. ด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม และสาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Crobach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีความคาดหวังต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = .38) ส่วนความเป็นจริงที่นักศึกษาพยาบาลได้รับจากอาจารย์พยาบาลโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = .77) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า การบอกให้นักศึกษาทราบเมื่อมีเหตุจำเป็นไม่สามารถจะอยู่ดูแลนักศึกษาบนหอผู้ป่วยได้ และอาจารย์ควรมีวิธีการสอนที่เป็นกัลยาณมิตรตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = .52) ส่วนความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 1.10) คือให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เมื่อนักศึกษามาขอคำปรึกษา ด้วยความเอื้ออาทรต่อนักศึกษา

2. สาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง คือ นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษาเพิ่มเติมเนื่องจากเห็นคเหนื่อจากการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .96) รองลงมาคือ รู้สึกอึดอัดและประหม่าที่ต้องปฏิบัติงานต่อหน้าอาจารย์นิเทศและเจ้าหน้าที่จึงทำให้ปฏิบัติได้ไม่คล่องแคล่ว ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .89) และเวลาในการศึกษาข้อมูลไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .74) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริงที่นักศึกษาพยาบาลได้รับจากอาจารย์พยาบาล ไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์ในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลไม่เกิดการเรียนรู้ขณะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติมากที่สุดคือ นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษาเพิ่มเติมเนื่องจากเห็นคเหนื่อจากการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพพยาบาล ประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญ ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง มีการประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะ สติปัญญา และการมีทัศนคติต่อวิชาชีพ มีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมเจตคติ คุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ ทำให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้วัฒนธรรมและลักษณะการปฏิบัติที่แท้จริงของวิชาชีพ (สิริยา สัมมาวาจ, 2544) เพื่อให้ได้พยาบาลวิชาชีพให้ได้สมรรถนะตามที่สภาการพยาบาลกำหนดหรือตามความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

การฝึกภาคปฏิบัติถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษานพยาบาล เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติสภาพจริง พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันจะส่งผลให้ได้พยาบาลวิชาชีพที่ดีต่อสังคมต่อไปในอนาคต

สำหรับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานีนั้น เป็นสถาบันหนึ่งของกระทรวงสาธารณสุขที่มีหน้าที่ในการผลิตนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ การเรียนการสอนภาคทฤษฎีและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ แต่ในปัจจุบันนี้พบว่า การเรียนการสอนภาคปฏิบัติยังมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์พยาบาลหรืออาจารย์นิเทศอยู่มากเนื่องจากอัตรากำลังของอาจารย์พยาบาลมีน้อยเมื่อกเทียบกับจำนวนนักศึกษาโดยอัตราส่วนอาจารย์พยาบาลต่อจำนวนนักศึกษา เท่ากับ 1 ต่อ 9 (ฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล, 2552) และจากประสบการณ์ที่ผ่านมายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่ยังพบปัญหาในพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลและในสิ่งที่นักศึกษาคาดหวังกับอาจารย์

พยาบาลเองเช่น อาจารย์พยาบาลไม่มีเวลาในการนิเทศนักศึกษาอย่างเพียงพอ เนื่องจากภาระงานที่มากขึ้น อาจารย์มีความยืดหยุ่นน้อยหรือแสดงออกทางอารมณ์ไม่ดีต่อนักศึกษา ซึ่งสาเหตุเหล่านี้อาจทำให้อาจารย์พยาบาลไม่สามารถสอน ชี้แนะแนวทาง กระตุ้นนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ยังทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเครียด วิตกกังวล ไม่สบายใจ หมดกำลังใจและเกิดความรู้สึกกลัว เบื่อหน่าย ไม่มีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติได้ พร้อมทั้งส่งผลให้เกิดการขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างอาจารย์พยาบาลกับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งสุดท้ายแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพได้เช่นกัน

ดังนั้น การฝึกภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วยวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้รับประสบการณ์จริง มีความสามารถในการให้การพยาบาล การป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพรวมทั้งการฟื้นฟูสภาพแก่ผู้รับบริการ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สำหรับรายวิชาที่มีการฝึกภาคปฏิบัตินั้น ได้จัดให้มีการฝึกในโรงพยาบาลและในชุมชน โดยมีอาจารย์พยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี เป็นผู้สอนภาคปฏิบัติโดยเฉพาะในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฝึกที่โรงพยาบาลอุตรธานี จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ซึ่งมีหน้าที่ในการสอนทางการพยาบาลและดูแลนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ ความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่ออาจารย์พยาบาลก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อทราบแนวทางในการแก้ปัญหาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องคือ นักศึกษาพยาบาล จะมีผลต่อการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในปีการศึกษาต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่อาจารย์พยาบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอนบนหอผู้ป่วย ได้ตระหนักถึงความสำคัญและได้พัฒนารูปแบบการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมกรดูแลที่ดีในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ พร้อมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางคลินิกต่อไป

2. คำถามการวิจัย

ความคาดหวังและความเป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความเป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี

2. ศึกษาสาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

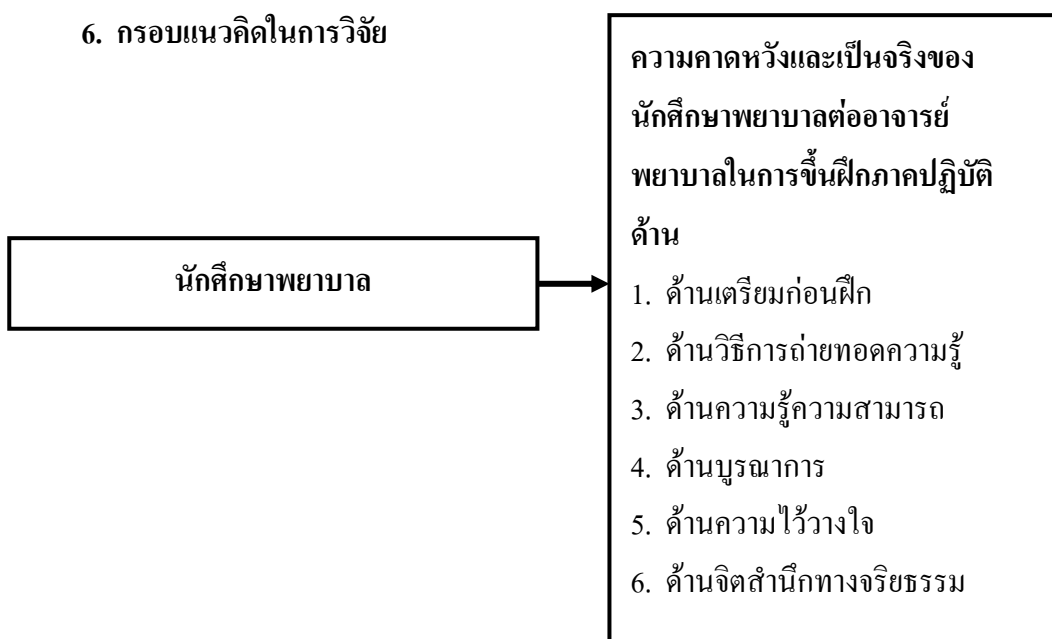
4. สมมติฐานการวิจัย

ความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันทางบวก

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี ในวิชา ปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 จำนวน 91 คน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชานี้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาความคาดหวังและเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล

7. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ

2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ฝ่ายสถานศึกษาพยาบาลใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์พยาบาลและพยาบาลพี่เลี้ยงที่มีส่วนร่วมสอน และจัดประสบการณ์การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลแก่นักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการควบคุมคุณภาพและประกันคุณภาพด้านการสอนให้กับสถานศึกษาพยาบาล นอกจากนี้ความรู้ที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลแก่นักศึกษาพยาบาล และการให้การพยาบาลแก่ผู้มารับบริการร่วมกันระหว่างฝ่ายบริการพยาบาลกับฝ่ายสถานศึกษาพยาบาล

8. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุครธานี จำนวน 91 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กำหนดประเด็นกรอบคำถามแบบสอบถามในการวิจัย นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ความคาดหวัง และความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของ ครอนบาค (Crobach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์ในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุครธานี พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไป

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่ออาจารย์ในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ และความเป็นจริงที่ได้รับเมื่อขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่

2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 92.3 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 7.7 ได้รับทุนการศึกษาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมาคือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลยคิดเป็นร้อยละ 17.6 และโรงพยาบาลบ้านดุง คิดเป็นร้อยละ 6.6 นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 40.7 และผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 คิดเป็นร้อยละ 5.5

2. ด้านการเตรียมก่อนฝึกปฏิบัติ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .41) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .44) ถ้าพิจารณาเป็นรายชื่อจะพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในชื่อ “คู่มือการฝึกปฏิบัติ” มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .58) ส่วนอาจารย์พยาบาลปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .73) รองลงมาคือมีการจัดประสบการณ์อย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .62) ส่วนอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .67) ตามลำดับ

3. ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .45) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = .54) ถ้าพิจารณาเป็นรายชื่อจะพบว่า การอธิบายวัตถุประสงค์และสาธิตวิธีการเทคนิคในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างชำนาญ คล่องแคล่ว ถูกต้องและเข้าใจดีก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .58) ส่วนในความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .73) คือ ใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดที่กว้างขวางขึ้น เช่น อย่างไร มีเหตุผลอะไร ตามลำดับ

4. ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .46) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = .59) ถ้าพิจารณาเป็นรายชื่อจะพบว่า ตรวจสอบงานบันทึกหรือรายงานและชี้ข้อบกพร่อง พร้อมอธิบายเหตุผลให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจนตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .59) ส่วนในความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .76) คือ มีความรู้ความสามารถและจัดประสบการณ์บนหอผู้ป่วยในวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

5. ด้านการบูรณาการ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .55) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .64) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .61) ส่วนในความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .76) ในด้านมีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษาเช่นกัน

6. ด้านความไว้วางใจ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .38) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .77) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า การให้ข้อมูลแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่โดยไม่ปิดบัง, รับฟังและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ และไม่พูดเอะอะโว้ยวายเมื่อนักศึกษาทำผิดแต่อาจารย์กลับชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องแทนตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .57) ส่วนในความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .96) คือให้ข้อมูลแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่โดยไม่ปิดบัง

7. ด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .36) ส่วนในด้านความเป็นจริงนักศึกษาได้รับจากอาจารย์โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .77) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า บอกให้นักศึกษาทราบเมื่อมีเหตุจำเป็นไม่สามารถจะอยู่ดูแลนักศึกษานบนหอผู้ป่วยได้ และอาจารย์ควรมีวิธีการสอนที่เป็นกัลยาณมิตรตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .52) ส่วนในความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.10) คือให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เมื่อนักศึกษามาขอคำปรึกษา ด้วยความเอื้ออาทรต่อนักศึกษา

8. สาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติไม่เป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = .44) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษาเพิ่มเติมเนื่องจากเห็นคเหนื่อยจากการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .96) รองลงมาคือ รู้สึกอึดอัดและประหม่าที่ต้องปฏิบัติงานต่อหน้าอาจารย์นิเทศและเจ้าหน้าที่จึงทำให้ปฏิบัติได้

ไม่คล่องแคล่ว ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .89) และเวลาในการศึกษาข้อมูลไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .74) ตามลำดับ

9. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลและที่เป็นจริงในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ รวมทุกด้าน เฉลี่ยคะแนนความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ ในด้านความคาดหวังจะสูงกว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

10. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง ความเป็นจริงที่นักศึกษาพยาบาลได้รับจากอาจารย์พยาบาล ไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้ความเป็นจริงที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์ในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลไม่เกิดการเรียนรู้ขณะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติมากที่สุด คือ นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษาเพิ่มเติมเนื่องจากเหน็ดเหนื่อยจากการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังและความเป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลในบางด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและบางข้อยังอยู่ในระดับมากและน้อย ซึ่ง อาจารย์พยาบาลจึงควรที่จะนำผลการประเมินครั้งนี้ไปปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นที่จะส่งผลดีต่อนักศึกษาพยาบาลทำให้นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติที่มีจำกัด อาจารย์ผู้สอนควรร่วมกันพิจารณาว่าควรจัดและกำหนดประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา ให้นักศึกษาสามารถทำการพยาบาลบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการพยาบาลพื้นฐานได้ครอบคลุมและทั่วถึง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านทุกหอผู้ป่วย พร้อมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอทั้งในด้านทักษะการปฏิบัติต่าง ๆ ความรู้ ทำให้นักศึกษาเรียน คิดเป็น ทำเป็น และมีการแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนให้นักศึกษาพยาบาลทราบล่วงหน้าเพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน พร้อมทั้งมีการแจ้งผลการปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษาพยาบาลทราบเป็นรายบุคคลเพื่อให้เกิดการยอมรับและแก้ไขปัญหาคือต่อไปเมื่อนักศึกษาพยาบาลมีผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จะช่วยลดความวิตกกังวลแก่นักศึกษา

2. การที่จะประสบผลสำเร็จของการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลนั้นอาจารย์พยาบาลควรที่จะต้องมีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลอย่างเทียบเท่ากับ พยาบาลวิชาชีพ

บนหอผู้ป่วยในการให้การพยาบาลด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยทักษะในด้านเทคนิคทางการพยาบาล และด้วยคุณธรรมจริยธรรมที่จะช่วยให้บทบาทของการเป็นผู้ดูแลผู้รับบริการมีความชัดเจนและมีคุณค่าต่อสังคมมากขึ้น

3. ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นธรรมและดูแลอย่างเหมาะสม เพื่อให้อาจารย์พยาบาลมีกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและอาจจะมีการจัดประชุมให้อาจารย์พยาบาลแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อให้ได้ปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ในการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติอาจารย์พยาบาลควรมีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลได้ตระหนักถึงพฤติกรรม การสอนในภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ที่นักศึกษาพยาบาลได้รับรู้ สามารถไปประยุกต์ใช้กับบุคคลอื่นได้ดีและมีเจตคติต่อวิชาชีพที่ดียิ่งขึ้นไป

5. อาจารย์พยาบาลควรจัดทำคู่มือการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่ชัดเจน เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรการฝึกภาคปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 รุ่น 18 ปีการศึกษา 2553 เท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนและกว้างขวางยิ่งขึ้น ควรศึกษาตัวแปรเหล่านี้ซ้ำอีกครั้งกับนักศึกษาพยาบาลในปีชั้นปี 3 และชั้นปีที่ 4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและความเป็นจริงต่ออาจารย์พยาบาลในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล

2. ควรศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในคลินิกของอาจารย์ที่ปฏิบัติจริง และตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่อความสามารถในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ดาราพร คงจา และฤทัยรัตน์ ชิดมงคล. (2547). รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี. ขอนแก่น : โรงพิมพ์พระธรรมจันทร์.

ประคอง วรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงาน. 2550. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรม
จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2550-2554.** กรุงเทพฯ : บริษัทยุทธวิธีการพิมพ์ จำกัด.

ศศิธร ชิดนายิ, นัยนา อินธิโชติ และน้ำค้าง วงษ์วิษ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่อง **ปัญหาใน
การฝึกภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 3 และวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.** อุตรดิตถ์ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์.

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. 2546. **คู่มือการใช้
หลักสูตร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2546 (ฉบับปรับปรุง).** กรุงเทพฯ : ส่วนพัฒนา
การศึกษา.

ลิตานันท์ ศรีใจวงศ์. (2552). **พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์พยาบาลที่เป็นจริง
และตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
อุตรดิตถ์.** อุตรดิตถ์ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.

Donna M. Arlton and Olga S. Miercort. **“A Nursing clinic : the challenge for student
learning poortunities.”**Journal of Nursing Educatinon 19 (January 1980) : 53-58

Rita F.Stein. **“The Student Nurse : A Study of Needs Roles and Conflicts.”**

Nursing Research 18. (September October 1969) : 433-440.

R.W. Revans. **“The Student Wants to learn and Live.”** Nursing Times 62.

(February 1966) : 197-198.